

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 12 Mart 2013
Nr. Ref.: RK393/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 10/13

Başvurucu

Enver Zeneli

Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Pkl.nr. 12/2012 sayı ve 30 Kasım 2012 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi

Başvuru:

1. Başvuru Gilan belediyesi Malişova köyü mukimi Enver Zeneli (bundan sonra: başvuru) 'yi vekâletle temsilen Bay Shemsedin Piraj tarafından sunulmuştur.
2. Başvuru Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Pkl.nr. 12/2012 sayılı ve 30 Kasım 2012 tarihli kararına (bundan sonra: karar) itiraz etmiştir.
3. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrasına, Yasa'nın 22. maddesine ve İçtüzüğü'nün 30 ve 75. kurallarına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

4. Başvuru 25 Ocak 2013 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
5. Başkan 3 Şubat 2013 tarihinde Üye Almiro Rodrigues'i raportör yargıç olarak görevlendirmiş, üyeler Altay Suroy (başkan), Kadri Kryeziu ve Arta Rama-Hajrizi'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
6. Mahkeme 27 Şubat 2013 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi'ne başvurunun yapıldığını bildirmiştir.
7. Mahkeme 27 Şubat 2013 tarihinde başvurucuya mektup göndererek resmi başvuru formunu doldurmasını ve avukatı yetkili kıldığına ilişkin vekâleti ekte sunmasını talep etmiştir.
8. Başvurucunun avukatı 4 Mart 2013 tarihinde talep edilen ilave evrakı teslim etmiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti 12 Mart 2013 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu inceledikten sonra başvurunun kabul edilmez reddine ve ihtiyati tedbir talebinin reddine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

10. Priştine Belediye Mahkemesi 6 Nisan 2006 tarihinde çıkardığı P.nr. 210/2005 sayılı kararla **gasp (Kosova Ceza Yasası 253. maddesi)** ve evrak sahtekarlığı (KCY 332. maddesi) suçundan altı ay hapis ve 1000 € (bin avro) para cezasına çarptırmıştır.
11. Başvuru, karara 17 Haziran 2006 tarihinde Priştine Bölge Mahkemesinde itiraz etmiş, kararın iptali ve davanın yeniden görüşülmesini talep etmiştir.
12. Bölge Mahkemesi 21 Kasım 2008 tarihinde başvuru'nun itirazını kısmen kabul etmiş (AP. nr. 452/06), altı (6) aylık hapis cezasını onamış ve 100 € (bin avro) para cezasını 800 € (sekiz yüz avro) olarak değiştirmiştir.
13. Başvuru 13 Temmuz 2012 tarihinde Yüksek Mahkeme'ye kanun yararına bozma dilekçesi sunarak "*sanık olarak savunmamı yapamadığımdan yargılamanın bu aşamasında savunma hakkım ihlal edilmiştir. Savunmam adil ve meşru bir karar alınması için de önemliydi*" iddiasını ileri sürmüştür.

14. Yüksek Mahkeme 22 Mart 2010 tarihinde başvuruyu temellendirilmiş bularak (Pkl. nr. 15/2010), Priştine Bölge Mahkemesi Ceza Yargılama Usulü Yasası tarafların dava duruşmalarına katılmalarını düzenleyen hükümlerini ihlal etmiş olduğundan davanın yenide görülmesini emretmiştir.
15. Bölge Mahkemesi 6 Mayıs 2010 tarihinde başvurucunun itirazını reddetmiş (Ap. nr. 152/2010) ve Belediye Mahkemesi'nin (P.nr 210/2005) kararını onamıştır.
16. Başvurucu 13 Temmuz 2012 tarihinde Yüksek Mahkeme'den bir kez daha kanun yararına bozma talebinde bulunmuştur.
17. Yüksek Mahkeme 30 Kasım 2012 tarihinde bu talebi temelden yoksun bularak reddetmiş (Pkl. nr. 125/2012) ve şu gerekçeyi bildirmiştir:

“... bu kararın gerekçesinde belirtildiği şekilde ceza yargılama usulü esas hükümlerine ilişkin iddia edilen ihlaller temellendirilmiş değildir. Karar metni sarih ve kendi içerisinde veya gerekçeyle çelişkisizdir”.

Başvurucunun İddiaları

18. Başvurucu şu iddiayı ileri sürmüştür: *İlk derece mahkemesi, tarafımca bilinmeyen nedenlerden, teknik verileri anlamında birbirlerinden tamamen farklı olan iki kanun yoluna ilişkin sonuca kolaylıkla ulaşılabilecekken bu iki yola ait verilerin olası karşılaştırılmasından olgusal durumu değerlendirme imkanını kendinden uzaklaştırmıştır.*
19. Başvurucu bunu dışında şunu da ileri sürmüştür: *“savunma temsilcisi tarafından önerilen ilgili alan – makine uzmanının maddi delillerinin sunulamayışından olgusal durum tespit edilmemiştir.*
20. Başvurucu genel anlamda Yüksek Mahkeme kararının onun Anayasa'nın 31. maddesiyle güvence altına alınmış adil ve tarafsız yargılanmaya ilişkin anayasal haklarının ihlal edildiğinden şikâyetçi olmuştur.
21. Başvurucu başvurusunun sonunda Anayasa Mahkemesi'nden şunları talep etmiştir:

*Gilan belediyesine bağlı Malişova köyü mukimi Enver Zeneli'nin başvurusunun kabul edilir olduğuna,
Tüm yargı kararlarını bozup davanın yeniden yargılanması için ilk derece mahkemesine iadesine,
İlk derece mahkemesinin bu başvurunun başvurusunun savunma avukatı tarafından önerilen ilgili alan – makine uzmanı tarafından maddi delillerin elde edilmesinin önerilmesinin kararlaştırılması.*
22. Devamında başvurucu, açıkça ifade etmemiş olmakla birlikte, Anayasa Mahkemesi'nden şu talebinden anlaşılacağı üzere ihtiyati tedbir konmasını istemiştir:

Dosyada tespit edilmiş olan Priştine Belediye Mahkemesi kararının yürütmesinin durdurulmasının emredilmesi.

Başvurunun Kabul Edilirliği

23. Mahkeme ilkin Anayasa, Yasa ve İçtüzükle belirlenmiş kabul edilirlilik koşullarının bu başvuruda yerine getirilmiş olup olmadığını inceler.
24. Mahkeme başvurucunun başvurusunu ilgili olduklarını düşündüğü deliller ve iddia edilen ihlallere ilişkin bir başvuru sunduğunu, kamu otoritesinin somut kararı olarak mahkeme kararına itiraz ettiğini, talep edilen çözümün belirtildiğini ve ilgili diğer bilgi ve belgelerin dosya içinde yer aldığını tespit etmiştir.
25. Ancak İçtüzüğün 36. kuralı 1.(c) bendi şunu öngörmüştür:

(1) Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görüşebilir: c) Başvuru açıkça temellendirildiği zaman.
26. Mahkeme Anayasa'nın 113. madde [Yargı Yetkisi ve Yetkili Makamlar] 1. fıkrasına da atıfta bulunma ister. Fıkra şöyledir:

Anayasa Mahkemesi, yasal şekilde sadece yetkili makamlarca açılmış davalar hakkında karar verir.
27. Başvurucunun temel iddiası maddi delillerin adalet mahkemelerince eksik ve yanlış tespitiyle ilgilidir.
28. Mahkeme, Yüksek Mahkeme tarafından yapıldığı ileri sürülen olgusal veya yasal yanlışların Anayasa ile güvence altına alınmış insan hak ve özgürlüklerini ihlal etmedikleri müddetçe, Anayasa Mahkemesi'nin görevinin bu yanlışlarla ilgilenmek olmadığını hatırlatır.
29. Anayasa'ya göre Mahkeme, hukuk mahkemelerinde alınan kararlar göz önünde bulundurulduğunda, dördüncü derece mahkemesi olmadığını vurgulamak ister. Hukuk mahkemelerinin rolü ve görevi usul ve maddi hukuka ilişkin kuralların yorumlanıp uygulanmasıdır (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
30. Genel bir kural olarak sunulan delilleri değerlendirmek adalet mahkemelerinin görevidir. Anayasa Mahkemesi'nin görevi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirmektir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.).
31. Dahası başvuru, Yüksek Mahkeme'nin yürürlükteki yasaları eksiksiz uygulayıp uygulamadığı olgusunu gündeme getirmiş ve adalet

mahkemelerinin kendi davasına ilişkin olgusal bulgularıyla mutabık olmamıştır.

32. Olgularla ilgili olarak başvuru, iddialarını anayasal temellere göre teyit etmemiş ve hak ile özgürlüklerinin Yüksek Mahkeme tarafından ihlal edildiğine ilişkin delil sunmamıştır.
33. Öyle ki yargılama usullerinin herhangi bir şekilde hakkaniyetsiz ve keyfi olduğunu tespit etmeye Mahkeme yetkili değildir (bkz. mutatis mutandis, Shub – Lituanya davası ile ilgili AIHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
34. Dahası Mahkeme, Yüksek Mahkeme kararlarının son derece iyi kanıtlandırılmış ve ileri derecede gerekçelendirilmiş olduğunu vurgulayıp, adalet mahkemelerince yapılan delil değerlendirmesinin anayasal denetimin yetki alanına girmediğini hatırlatır.
35. Öyle ki Anayasa'nın 113 (1) fıkrası ve içtüzüğün 36 (1.c) bendi uyarınca başvurunun kabul edilmez ve açıkça temelden yoksun ortaya çıkmaktadır.

İhtiyati Tedbir Talebi

36. Yasa'nın 27. maddesi ve özellikle İÇTÜZÜĞÜN 54. kural 1. fıkrası "Dava esastan görüşülüp Mahkeme'de sonuçlanmadan önceki herhangi bir dönemde taraflar ihtiyati tedbirin konmasını talep" edebileceklerini öngörmüştür.
37. Ancak başvurunun kabul edilmez olarak ilan edildiği göz önünde bulundurulduğundan İÇTÜZÜĞÜN 54 (1) fıkrası uyarınca ihtiyati tedbir talebinde bulunmaya hakkı yoktur.
38. Dahası başvuru, talebini destekleyecek argüman ve ilgili evrakı sunmadan Mahkeme'den ihtiyati tedbir konmasını basit bir şekilde talep etmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 20 ve 27. maddeleri ve İÇTÜZÜĞÜN 54 ve 55. kuralları ile 56 (2) fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin 11 Mart 2013 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. İhtiyati tedbir talebinin reddine,
- III. Kararın taraflara bildirilmesine,
- IV. Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazete'de karar verilmiştir.
- V. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza